

Prof. dr hab. Grażyna Flicińska – Panfil
Sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna wokalistyka
Akademia Muzyczna w Poznaniu

Poznań, 10.12.2017r.

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi, pismo z dnia 13 września 2017r.

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Wokalno – Aktorskiego Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi z dnia 28 czerwca 2010 roku w sprawie:

- wszczęcia, na wniosek Pani Anny Werekiej – Gryć, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka,
- wyznaczenia recenzenta

Do nadesłanego mi przez przewodniczącą Rady Wydziału pisma sygnowanego datą 22.07.2010 r., informujące o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pani mgr Anny Werekiej pt. „Retoryka w wybranych partiach operowych Georga Friedricha Haendla” we wrześniu br. została dołączona pełna dokumentacja doktorantki.

Podstawowe dane o Kandydatce

Pani Anna Werecka – Gryć urodziła się 3 października 1984 roku w Łodzi. Edukację muzyczną rozpoczęła od nauki gry na fortepianie w szkole Muzycznej I stopnia im. Henryka Wieniawskiego w Łodzi. Naukę kontynuowała w liceum im. Henryka Wieniawskiego również w klasie fortepianu głównego.

W 2003 roku rozpoczęła naukę śpiewu solowego na Wydziale Wokalo – Aktorskim w Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi w klasie prof. Grażyny Krajewskiej – Ambroziak. Studia zakończyła w 2008 roku i otrzymała dyplom z wyróżnieniem.

W 2006 roku debiutowała w Teatrze Wielkim w Łodzi partią Amastris w studenckim przedstawieniu opery Serse G. F. Haendla. W 2007 roku wykonała partię Cherubina w Weselu Figara W. A. Mozarta również w Teatrze Wielkim w Łodzi. Oba przedstawienia prowadził dyrygent Marcin Wolniewski a reżyserował Wojciech Walasik. Natomiast w grudniu 2009 roku Pani Anna Werecka – Gryć wykreowała partię tytułową Cezara w operze Juliusz Cezar w Egipcie G. F. Haendla w Teatrze Wielkim w Łodzi pod dyrekcją mistrza Paula Esswooda i w reżyserii Artura Stefanowicza. Miałam ogromną radość uczestniczyć w tym przedstawieniu i podziwiać kunszt wokalny i aktorski młodej adeptki sztuki wokalne. Nie przypuszczałam wówczas, że będę miała kiedyś zaszczyt recenzować doktorat Pani Anny Werekiej – Gryć.

Doktorantka wielokrotnie uczestniczyła w mistrzowskich kursach wokalnych u takich profesorów jak: Luciana Serra, Paul Esswood, Mirelle Alcantara, Mirella Freni, Ugo Benelli,

Piotr Łykowski, Piotr Kusiewicz, Artur Stefanowicz. Współpracowała z wybitnym dyrygentami: Alberto Zedda, Paul McCreech, Paul Esswood, Sigiswáld Kuijken, Angelo Guaranga, Cristian Orosanu, Beniamin Bayl, Jan Miłosz Zarzycki, Marcin Wolniewski, Marek Tracz.

Brała udział w festiwalach muzycznych takich jak: Festival d Ambronay, Wratislavia Cantans, Pavia Barocca, Musica Moderna w Łodzi i wielu innych. W 2009 roku dokonała nagrania cyklu pieśni na mezzosopran i orkiestrę Sławomira Zamuszki dla DUX Recording Producers.

Anna Werecka – Gryć jest członkiem Łódzkiego Towarzystwa Muzyki Dawnej zajmującego się propagowaniem inicjatyw artystycznych z zakresu wykonawstwa muzyki barokowej. Sama doktorantka zafascynowana jest włoską operą epoki baroku, szczególnie operą seria.

W 2011 roku wzięła udział w międzynarodowym tournée koncertowym, śpiewając msze h-moll J. S. Bacha. W 2013 roku wykreowała rolę Rozyny w operze „Cyrulik Sewilski” G. Rossiniego podczas festiwalu Opern Air Gars w Gar sam Kamp (Austria).

W 2012 roku zdobyła nagrodę dla najlepszego mezzosopranu podczas Concorso Internazionale di Canto Lirico „Franca Mattiucci” w Canelli (Włochy).

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pani mgr Anny Wereckiej – Gryć zatytułowana „Retoryka w wybranych partiach operowych G. F. Haendla”, składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne obejmuje następujące fragmenty partii operowych G. F. Haendla:

-Giulio Cesare in Egitto, HWV 17

-Siroe, re di Persia, HWV 24

-Ariodante, HWV 33

-Serse, HWV 40

-Faramonte, HWV 39

- Alcina, HWV 34

Na płycie CD znalazły się następujące arie i recytatywy:

-Presti omai l'egizia terra – Giulio Cesare, akt I

-Fra dubbi affetti miei – Siroe, akt II

-Son stanco ingiusti Numi...Deggio morire o stelle – Siroe, akt III

-Dopo notte atra e funesta – Ariodante, akt III

-Mi lusinga il dolce affetto – Alcina, akt II

-Rival ti sono- Faramondo, akt I

-Si, tornerò a morir – Faramondo, akt I

-Crude furie degl' orridi abissi – Serse, akt III

Dobór fragmentów partii z oper G. F. Haendla w prezentowanym dziele artystycznym nie jest przypadkowy. Związany jest ze szczególnym zainteresowaniem doktorantki twórczością operową Haendla. Dobór fragmentów partii z oper Haendla jest bardzo interesujący i ogromnie zróżnicowany. Doktorantka wybrała fragmenty oper przeznaczone dla typu głosu, który posiada – czyli mezzosopranu koloraturowego. Wśród nich są arie i recytatywy. Nagranie płyty zostało dokonane dla potrzeb pracy doktorskiej. Doktorantce towarzyszy przy klawesynie pani Anna Cyrulik.

Pani Anna Werecka – Gryć wirtuozowsko wykonuje arie i recytatywy zawarte w materiale dźwiękowym. Jej głos o pięknej okrągłej barwie, pełnym bogactwie alikwotów a szczególnie o

znakomitej biegłości technicznej dobrze oddaje nastrój, ekspresję i właściwą dramaturgię wybranych arii i recytatywów. Doskonały warsztat jakim dysponuje artystka pozwolił stworzyć dzieło, materiał dźwiękowy, o niepowtarzalnym kształcie i wybitnych walorach. Prezentowany materiał dźwiękowy przemawia bogactwem ekspresji kompozycji i wykonawcy. W głosie słyszymy wiele odcieni dynamicznych, jednakże w lirycznym, miękkim, kantylenowym innym razem dramaturgicznym prowadzeniu głosu. Pani Anna Werek – Gryć precyzyjnie i wnikliwie przekazuje intencje zawarte w materiałach muzycznych. Doskonale je odczytuje i powołuje je do życia. W tym przypadku owo powołanie do życia myśli kompozytora znalazło znakomitego mistrza – wykonawcę, przekazując słuchaczowi idee przyświecające mistrzowi – kompozytorowi. Doktorantka w idealny sposób łączy podstawowe tworzywo jakim jest tekst z melodyką. Czujemy subtelne, innym razem dynamiczne, zestrojenie słów z dźwiękami zgodnymi z inwencją kompozytora. Jednakże najistotniejszym elementem jest emocja artystki i jej wrażliwość w kreowaniu poprzez nastrój postaci. W tej kreacji odnajdujemy odtwórcę, który doskonale połączył wiedzę teoretyczną z warstwą wykonawczą.

Istotną rolę dla właściwego kontekstu odbioru dzieła artystycznego stanowi jego opis w postaci rozprawy pisemnej. Praca ta, co należy podkreślić, spełnia podstawowe wymogi pracy naukowej. Doktorantka przedstawia tezy badawcze, jak i podaje sposób ich dowodzenia. Powołuje się przy tym bardzo trafnie na konkretne źródła i opracowania. Całość rozprawy doktorskiej zawarta jest na 114 stronach i składa się z pięciu głównych rozdziałów. Rozprawa doktorska spełnia wymagania przejrzystości tekstu w rozumieniu jego spójności w ciągu myślowym i łączy się w logiczną całość. Do opisu pracy dołączone jest zakończenie, spis przykładów, spis tabel, spis skrótów, indeks nazwisk i nazw, streszczenie w języku angielskim i bibliografia.

W pierwszym rozdziale doktorantka przedstawia teorię afektów jako genezę retoryki muzycznej zaczerpniętą z traktatów takich teoretyków jak: Athanasius Kircher, Johann Mattheson, Johann Joachim Quantz. Opisuje i różnicuje poszczególne afekty na przykładzie trzech wyżej wymienionych teoretyków. Drugi rozdział to opis stylu operowego Haendla, wpływ włoskiej opery seria na twórczość Haendla i instrumentarium stylu concerto. W dalszej części rozdziału autorka przybliżyła nam sylwetki trzech wybitnych kastratów okresu twórczego Haendla: Senesino, Carestini, Cafarelli. Ten podrozdział to bardzo ciekawa treść przybliżająca biografie trzech wybitnych śpiewaków: Francesco Bernardi (Senesino), Giovanni Carestini (Cusanino), Gaetano Majorana (Caffarelli), dla których tworzył Haendel. Doktorantka przybliżyła nam i opisuje ich fenomenalne i niemal nadludzkie wprost możliwości głosowe oraz przybliżyła też ich cechy charakterologiczne wpływające na przedstawiane postaci z oper Haendla. W następnym trzecim rozdziale doktorantka przedstawia charakterystyczną symbolikę retoryki w twórczości Haendla. Nazywa ją „kodem retorycznym”, który dotyczy charakterystyki poszczególnych elementów haendlowskiej twórczości operowej w wybranych przez doktorantkę fragmentach. Aspekty te dotyczą: tonacji, metrum, figur retorycznych i ukształtowania melodyki poszczególnych głosów w odniesieniu do instrumentarium. W tym niezwykle interesującym rozdziale doktorantka analizuje kilkadziesiąt figur retorycznych podając je i opisując w oparciu o konkretne przykłady muzyczne. Czwarty rozdział to wnikliwe przedstawienie typów arii w twórczości operowej Haendla w oparciu o konkretne przykłady. Piąty rozdział to badawcza analiza wybranych fragmentów partii operowych Haendla. Autorka pracy konkluduje, iż retoryka w twórczości operowej Haendla pojawia się wielopłaszczyznowo. Zauważają, że wykonawca musi zrozumieć symbolikę treści zawartych w muzyce Haendla. Zauważa, że tonacje stosowane przez Haendla pokrywają się z symbolicznym wydźwiękiem tonacji podanych przez Johanna Matthesona a metrum determinuje upodobanie do stosowania np. rytmiki tanecznej. Podstawowym celem analizy doktorantki było ukazanie figur retorycznych jako „kodu retorycznego”, który stosuje w swych operach Haendel. Autorka podkreśla, że analizując wybrane fragmenty arii i recytatywów oper Haendla dokonała podsumowania, iż muzyka

kompozytora najwięcej cech czerpie z tradycji szkoły włoskiej ale muzycznie i wyrazowo jest czymś znacznie bogatszym niż opera włoska kiedykolwiek była. Na szczególne podkreślenie zasługują tłumaczenia wszystkich analizowanych przykładów muzycznych. Nieraz tylko tekst w przykładach muzycznych są mało czytelny. Jest to problem związany z starym wydaniem nut.

Doktorantka w swej dociekliwości naukowej jest rzetelna, pełna twórczej inwencji. Umiejętnie korzysta z obcojęzycznej literatury. Analizując proces badawczy w rozdziale trzecim i piątym wpływa na rozwiązanie najważniejszych założeń rozprawy doktorskiej. Tytuł rozprawy jest tożsamy z treścią opisu a założony cel artystyczny został udokumentowany w sposób przejrzysty i czytelny.

Rozprawa doktorska spełnia wszelkie wymagania pod kątem merytorycznym i edytorskim zgodnie ze standardami. Autorka wykazała się dociekliwością i dużym zaangażowaniem zarówno w sferze badań, jak i przy formowaniu wniosków. Sposób ujęcia tematu, skrupulatność w sferze dokumentacji naukowej świadczy o wyjątkowych walorach tej pracy i są godna wysokiej oceny.

KONKLUZJA

Przedstawiony zapis dzieła artystycznego oraz jego opis stanowią integralną całość ciekawego materiału zarówno w aspekcie wykonawczym jak i teoretycznym.

Stwierdzam, że praca doktorantki Pani mgr Anny Wereckiej – Gryć poprzez swój twórczy i naukowy charakter, stanowi bez wątpienia solidne kompendium wiedzy na badany temat i cenny wkład w rozwój dyscypliny artystycznej -wokalistyka, jak również w dziedzinie sztuk muzycznych.

Wobec powyższego stwierdzam, iż doktorantka wykazała się ogromną wiedzą teoretyczną, a także umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. Rozwiązała założenie zagadnienia artystycznego i spełniła tym samym wymagania art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami). W świetle powyższego podsumowania pracę doktorską mgr Anny Wereckiej – Gryć przyjmuję.

prof. dr hab. Grażyna Flicińska – Panfil